

6. Interpersonálna dôvera

Interpersonálna, čiže medziosobná dôvera je dôležitou súčasťou sociálneho kapitálu. Dôvera nie je len hodnotou sféry súkromnej, je aj dôležitou komoditou verejného a tobôž politického života. Dôvera a sociálny kapitál sú zároveň významným faktorom participácie na verejnom živote.

Slovensko a postkomunistické krajiny vo všeobecnosti vykazujú nižší stupeň interpersonálnej dôvery ako „usadenejšie“ demokratické spoločnosti. Zaujímalo nás preto, ako sú na tom tínedžeri. Výsledky poukazujú na relatívne nízku mieru interpersonálnej dôvery: len 24% respondentov uviedlo, že vo všeobecnosti sa ľuďom dá dôverovať (graf 5). Tri štvrtiny si naopak myslia, že v styku s inými ľuďmi treba byť opatrný, človek si nemôže byť istý.¹² Za jednu z príčin, prečo je dôvera medzi ľuďmi u nás menej ako v západných spoločnostiach, sa považuje dedičstvo bývalého režimu s jeho pretvárkou a jasne deliacou čiarou medzi verejným a súkromným svetom. Faktor osobnej minulej skúsenosti však pre mladých neplatí. Živná pôda pre interpersonálnu nedôveru mladých ľudí je zrejme prítomná aj v súčasnom verejnom živote na Slovensku.

Vyššiu úroveň interpersonálnej dôvery sme zistili u chlapcov v porovnaní s dievčatami, ako aj u žiakov základnej školy. Tínedžeri žijúci v mestách nad 20 tisíc obyvateľov pociťujú vyššiu dôveru k iným ľuďom ako obyvatelia menších obcí, čo je v protiklade so zaužívanou predstavou, že menšie obce sú priaznivejším prostredím pre medziosobnú dôveru, keďže „všetci sa poznajú“.

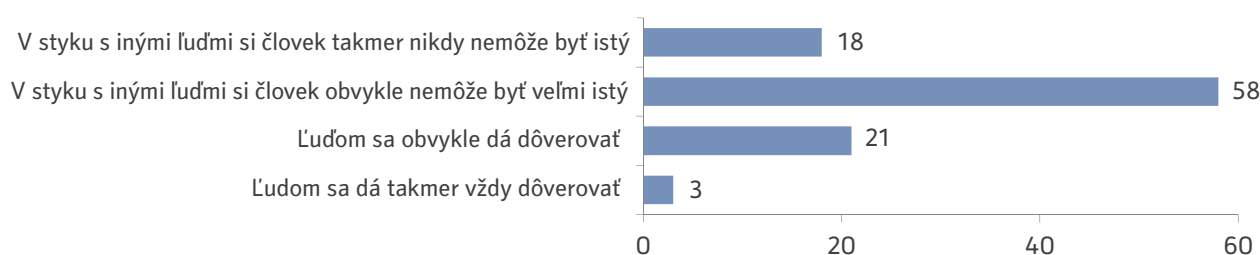
Zaujímalo nás tiež, či sa skupiny tínedžerov definované podľa dôvery, resp. nedôvery voči ľuďom vo všeobecnosti odlišujú aj v miere sociálneho dištancu voči konkrétnym menšinám. Údaje v tabuľke 15 ukazujú, že tínedžeri pociťujúci interpersonálnu dôveru sa síce vyznačujú o čosi nižším sociálnym dištancom voči „nositeľom inakosti“; rozdiely však nie sú štatisticky významné. Pre obe skupiny platí približne rovnaký vzorec sociálnej vzdialenosti od menšín.

Tabuľka 15: Podiel tínedžerov pociťujúcich sociálny dištanc od menšín (podľa pociťovanej interpersonálnej dôvery – v %)

Sociálny dištanc od...	Tínedžeri pociťujúci interpersonálnu dôveru	Tínedžeri nepociťujúci interpersonálnu dôveru
politických extrémistov	73	76
moslimov	55	60
Rómov	53	63
ľudí inej sexuálnej orientácie	27	28
cudzincov pracujúcich na Slovensku	27	28
Židov	15	18
ľudí inej farby pleti	12	14

Zdroj: Inštitút pre verejné otázky, jún 2019.

Graf 5: „Do akej miery sa podľa Vás dá vo všeobecnosti dôverovať ľuďom?“

Zdroj: Inštitút pre verejné otázky, jún 2019.

¹² K podobným zisteniam o nízkej hodnote interpersonálnej dôvery v celej dospeljej populácii Slovenska dospel aj výskum Sociologického ústavu SAV (*Výskum európskych hodnôt...* 2017).